

SÄKERHETS DATABLAD

Säkerhetsdatablad enligt (EG) nr. 1907/2006.

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget**1.1 Produktbeteckning:****GRAFIT PASTA** (Liberon nr. 321)**1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från:**

Till antik- och ytbehandling av smides och gjutjärnsprodukter.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad:

AB Alfort & Cronholm

Box 11043

Tlf: 08 704 45 00

161 11 Bromma

Fax: 08 25 92 22

Behörig person som ansvarar för säkerhetsdatablad (e-post): des@alfort.se

1.4 Telefonnummer för nödsituationer:

08-331231 (Giftinformationscentralen)

AVSNITT 2: Farliga egenskaper**2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen:**

Brandfarlig vätska med långtidseffekter.

EG (67/548 eller 1999/45): R10 R52-53 R66

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 3;H226 Aquatic Chronic 3;H412 EUH066

Riskfrasernas fullständiga ordalydelse - se avsnitt 16.

2.2 Märkningsuppgifter:**VARNING**

H226: Brandfarlig vätska och ånga.

H412: Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer.

EUH066: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

P101: Ha förpackningen eller etiketten till hands om du måste söka läkarvård.

P102: Förvaras oåtkomligt för barn.

P210: Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.

P271: Används endast utomhus eller i väl ventilerade utrymmen.

P501: Innehållet/behållaren lämnas till destruktion.

2.3 Andra faror:

Ingen kända. PBT/vPvB: Beståndsdelar är inte PBT/vPvB enligt kriterierna i REACH bilaga XIII.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar**3.2 Blandningar:**

% w/w	Namn	CAS	EG-nr.	Index-nr.	REACH reg.nr.	Klassificering
25-50	Kolväten, C ₉₋₁₁ , n-alkaner, isoalkaner, cykliske, <2% aromater	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119457273-39 01-2119463258-33	EG: Xn;R65 R66 CLP: Asp. Tox. 1;H304 EUH066
10-20	Kolväten, C ₉₋₁₁ , n-alkaner, isoalkaner, cykliske, <2% aromater	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119457273-39 01-2119463258-33	EG: R10 Xn;R65 R66 R67 CLP: Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336 Asp. Tox. 1;H304 EUH066
10-25	Grafit	7782-42-5	231-955-3	-	-	EG/CLP: -
2,5-10	Carbon black	1333-86-4	215-609-9	-	-	EG/CLP: -
2,5-10	Dipropylenglykol- monometyleter	34590-94-8	252-104-2	-	-	EG/CLP: -
0,25-0,5	Alkylammoniumsalt	-	-	-	-	EG: Xi;R36/38 N;R50-53 (M=1) CLP: Skin Irrit. 2;H315 Eye Irrit. 2;H319 Aquatic Acute 1;H400 Aquatic Chronic 1;H410 (M=1)

Riskfrasernas fullständiga ordalydelse - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen:

Inandning:

För personen ut i friska luften. Hållas i vila under uppsikt. Vid obehag: Sök läkare.

Hudkontakt:

Förorenade kläder avlägsnas. Skölj huden och tvätta noga med tvål och vatten. Huden smörjas med handkräm.

Ögonkontakt:

Skölj genast med vatten eller fysiologisk koksaltlösning. Ev. kontaktlinser tas ut och ögat öppnas väl. Vid fortsatt irritation: Sök läkare.

Förtäring:

Skölj genast munnen noga och drick rikligt med vatten. **Framkalla ej kräkning.** Om kräkning inträffar, håll huvudet lågt för att undvika maginnehåll i lungorna. Vid obehag: Sök läkare.

Förbränning:

Skölj med vatten tills smärtorna upphört. Avlägsna under sköljandet kläder som inte fastnat i det brända området. Om läkarbehandling är nödvändig fortsätt skölja tills en läkare har övertagit behandlingen.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda:

Kan eventuellt ge irritation av hud och ögon, och medföra avfettning av huden med möjligen eksem.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs:

Visa upp detta säkerhetsdatablad för läkaren eller akutmottagningen.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel:

Kolsyra, skum eller pulver. Bruka inte vatten.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra:

Undvik inandning av rökgaser. Vid brand bildas mycket giftiga rökgaser: Främst koloxider.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal:

Använd tryckluftsmask vid kraftig rökutveckling. Behållare i närheten av brand flyttas eller kylas genom vattenbesprutning.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer:

Använd personlig skyddsutrustning - se avsnitt 8. Begränsa spridningen. Var noggrann med utluftningen.

6.2 Miljöskyddsåtgärder:

Undvik att det hamnar i avloppssystemet - se punkt 12. Informera de lokala myndigheterna vid utsläpp till omgivningarna.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering:

Spill, rester osv absorberas på lämpligt absorberande material. Skölj grundligt med vatten. Spill förvaras i metallbehållare med tätslutande lock. Vidare hantering av spill - se avsnitt 13.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt:

Se ovan.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering:

Undvik inandning av ångor. Se till att det finns effektiv ventilation. Undvik kontakt med hud, ögon och kläder. Byt genast förorenade kläder. Tvätta med vatten och tvål där huden blivit förorenad. Noggrann personlig hygien skall iakttagas. Tvätta händer och förorenade områden med tvål och vatten efter arbetets slut. Får aldrig användas i närheten av eld, gnistor eller varma ytor. Rökning förbjuden

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet:

Förvaras i tillsluten originalförpackning och i et välventilerad lokal skyddat mot solljus.

Lagringsutrymme skall vara klassat för förvaring av brandfarliga vätskor: Klass 2b.

7.3 Specifik slutanvändning:

Se användning - avsnitt 1.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar:

AFS gränsvärden:	NGV		TGV		KTV		Anm.
	ppm	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	mg/m ³	

Kolväten, C ₉₋₁₁	25	180	-	-	-	-	-
Grafit, totaldamm	-	5	-	-	-	-	-
Dipropylenglykolmono- metyleter	50	300	-	-	75	450	H

H: Ämnet kan lätt upptas genom huden.

DNEL:	Exponering	Värde (mg/l)	Population	Effekter
Kolväten, C ₉₋₁₁	Långvarig, dermal	300 mg/kg	Arbetare	Systemisk
	Akut, inandning	1500 mg/m ³	Arbetare	Systemisk
	Långvarig, dermal	300 mg/kg	Konsumenter	Systemisk
	Långvarig, inandning	900 mg/m ³	Konsumenter	Systemisk
	Långvarig, oral	300 mg/kg	Konsumenter	Systemisk

PNEC: Ingen.

8.2 Begränsning av exponeringen:

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder: Ingen speciella.

Personlig skyddsutrustning:

Andningsskydd: Vid otillräcklig ventilation: Använd godkänd mask med gasfilter klass A (brunt - mot organiska ångor) (EN 140). Filtren har begränsad livslängd (skall bytas). Läs tillverkarens anvisningar.

Hand- och hudskydd: Skyddshandskar av nitrilgummi.

Genombrottstid: 3 timmar.

Alttox har reducerat handskguidens genombrottstid med ca en faktor 3, då standardtestet EN 374-3 är gjort vid 23°C, medan temperaturen i själva handsken är uppe i ca 35°C. Dessutom vidgas handskens elastiska material under användning, varvid handsktjockleken och genombrottstiden reduceras.

Ögonskydd: Tätt åtsittande skyddsglasögon (EN 166) eller ansiktsskärm (EN 175) vid risk för stänk.

Begränsning av miljöexponeringen: Ingen speciella.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper:

Utseende:	Svart pasta
Lukt:	Karaktäristisk
Lukttröskel:	Inte bestämt
pH-värde:	Inte bestämt
Smältpunkt/frys punkt (°C):	Inte bestämt
Initial kokpunkt och kokpunktintervall (°C):	155-200
Sönderfallstemperatur (°C):	Inte bestämt
Flampunkt (°C):	21-55
Avdunstningshastighet:	Inte bestämt
Brandfarlighet (fast form, gas) (°C):	Inte relevant
Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns (vol-%):	Inte bestämt
Ångtryck (hPa, 20°C):	Inte bestämt
Ångdensitet (luft=1):	Inte bestämt
Relativ densitet (g/cm ³ , 20°C):	0,9-0,95
Löslighet:	Tungt löslig
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten, Log K _{ow} :	Inte bestämt
Självantändningstemperatur (°C):	Inte bestämt
Viskositet (m ² /s):	Pasta
Explosiva egenskaper:	Inte relevant
Oxiderande egenskaper:	Inte relevant

9.2 Annan information:

Ingen relevanta

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet:

Inga tillgängliga upplysningar.

10.2 Kemisk stabilitet:

Kan brinna. Kan antändas vid temperaturer över flampunkten. Ångorna kan antändas av t ex en gnista, en het yta eller en glöd. Ångorna kan bilda explosiv blandning med luft. Kan driva långt till antändningskällor och ge bakslag. Ångorna är vid normal temperatur tyngre än luft och kan spridas längs golvv mm.

10.3 Risken för farliga reaktioner:

Inga tillgängliga upplysningar.

10.4 Förhållanden som ska undvikas:

Undvik bildande av gnista och glöd samt uppvärmning och solljus.

10.5 Oförenliga material:

Stärka oxidationsmedel, syror och baser.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter:

Vid brand bildas mycket giftiga rökgaser: Främst koloxider.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna:

Faroklasser	Data	Testmetoder	Datakälla
Akut toxicitet:			
Inhalation	LC ₅₀ (inhalation, råtta) > 4 mg/l/4h (Kolväten, C ₉₋₁₁) LC ₅₀ (råtta): >275 ppm (7H) (Dipropylenglykol monometyleter)	~ OECD 404 OECD 403	IUCLID ECHA diss.
Dermal	LD ₅₀ (dermal, kanin) > 5000 mg/kg (Kolväten, C ₉₋₁₁)	~ OECD 402	IUCLID
Oral	LD ₅₀ (oral, råtta) > 5000 mg/kg (Kolväten, C ₉₋₁₁) LD ₅₀ (råtta): 1378 mg/kg (Dipropylenglykol monometyleter)	~ OECD 401 OECD 401	IUCLID ECHA diss.
Frätande/irriterande:	Moderat hudirriterande, kanin (Kolväten, C ₉₋₁₁) Ingen ögonirritation, kanin (Kolväten, C ₉₋₁₁)	Draize OECD 405	IUCLID IUCLID
Sensibilisering:	Icke sensibiliserande, hud, marsvin (Kolväten, C ₉₋₁₁)	OECD 406	ECHA diss.
CMR:	Inget bevis för karcinogen effekt, dermal, mus (Kolväten, C ₉₋₁₁) Ingen mutagen effekt, in vivo, råtta (Kolväten, C ₉₋₁₁) Ingen reproduktions- eller fosterskador, inhalation, råtta (Kolväten)	OECD 451 OECD 475 OECD 416/414	ECHA diss. ECHA diss. ECHA diss.

Information om sannolika exponeringsvägar: Hud, lungor och mag-tarmkanal.

Symptom:

Inandning: Inandning av ångor irritera luftvägar och kan ge dåsigheit, illamående, huvudvärk, yrsel och svindel.

Hud: Kan verka irriterande och avfettande med rodnad, torr hud och hudsprickor. Dipropylenglykolmonometyleter kan lätt upptas genom huden.

Ögon: Kan ge irritation med rodnad.

Förtäring: Kan ge irritation i mun, hals och mag-tarmkanal. Förtäring av store mängder kan ge symtom som nämnt under "Inandning".

Kroniska effekter: Inandning av höga koncentrationer eller ofta förekommande inandning av även små mängder organiska lösningsmedel kan medföra skador på bl.a. njurar, lever eller centrala nervsystemet (härunder hjärnskador). Långvarig eller ofta förekommande hudkontakt kan medföra irritation, torr hud, hudsprickor och möjligen eksem.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet:

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakälla
Fisk	LC ₅₀ (Oncorhynchus mykiss, 96h) = 8,41 mg/l (Kolväten, C ₉₋₁₁)	OECD 203 (FW)	ECHA diss.
Skaldjur	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 4,7 mg/l (Kolväten, C ₉₋₁₁)	OECD 202 (FW)	ECHA diss.
Alger	EC ₅₀ (Pseudokirchnerella subcapitata, 72h) = 12,4 mg/l (Kolväten, C ₉₋₁₁)	OECD 201 (FW)	ECHA diss.
	EC ₅₀ (S. capricornutum, 72 t): >1000 mg/l (Dipropylenglykol monometyleter)	OECD 201 (FW)	ECHA diss.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet:

Kolväten, C₉₋₁₁ och dipropylenglykol monometyleter är lätt nedbrytbare (OECD 301 F). Kolväten, C₉₋₁₁ nedbrytas, men det er inte säkert att nedbrytningen sker så fort, att produkten inte kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

12.3 Bioackumuleringsförmåga:

Kolväten, C₉₋₁₁ - möjlighet för signifikant bioackumulering. Log K_{ow} > 3.

12.4 Rörligheten i jord:

K_{oc} (Kolväten, C₉₋₁₁): 60-229 (Moderat till stor mobilitet i jord kan förväntas).

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen:

Beståndsdelar är inte PBT/vPvB enligt kriterierna i REACH bilaga XIII.

12.6 Andra skadliga effekter:

Ingen kände.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder:

Spill eller rest mängder av blandning förs till destruktion. Beakta lokala föreskrifter.

EWC-kod: 20 01 26 (blandning) och 15 02 02 (absorberande material förorenad med blandning)

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1 UN-nr.: 3175

14.2 Officiell transportbenämning (UN proper shipping name): FASTA ÄMNEN INNEHÅLLANDE BRANDFARLIG VÄTSKA, N.O.S. (Kolväten, C₉₋₁₁)

14.3 Faroklass för transport: 4.1

14.4 Förpackningsgrupp: II

14.5 Miljöfaror: Ingen.

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder: Ingen.

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden: Inte relevant.

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö:

Minderåriga får inte arbeta med produkten om exposition för farligt ämne medför att andningsskydd behöver användas (AFS 1996:1).

Arbetsgivaren skall bedöma den exponering som arbetstagare utsätts för och, om resultatet av bedömningen visar på inverkan av graviditet eller amning, säkerställa att denna risk undanröjs (Rådets direktiv 92/85/EEG).

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning:

Ingen CSR.

AVSNITT 16: Annan information

Märkningsuppgifter enligt DPD:

- R 10: Brandfarligt.
R52/53: Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
R 66: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.
S 2: Förvaras oåtkomligt för barn.
S 23: Undvik inandning av ånga.
S 24: Undvik kontakt med huden.
S 29: Töm ej i avloppet.
S 46: Vid förtäring kontakta genast läkare och visa denna förpackning eller etiketten.
S 51: Sörj för god ventilation.

Förteckning över riskfraser angivet i avsnitt 2 och 3:

- H226: Brandfarlig vätska och ånga.
H304: Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
H315: Irriterar huden.
H319: Orsakar allvarlig ögonirritation.
H336: Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.
H400: Mycket giftigt för vattenlevande organismer.
H410: Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.
EUH066: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

Förkortningar:

- AFS = Arbetsmiljöverket
CMR = Cancerogenitet, Mutagenitet och Reproduktionstoxicitet.
CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesäkerhetsrapporten)
DNEL = Derived No-Effect Level
EC₅₀ = Effect Concentration 50 % (Effekt koncentration 50 %)
FW = Fresh Water (Färskvatten)
LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dödlig koncentration 50 %)
LD₅₀ = Lethal Dose 50 % (Dödlig dos 50 %)
PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic
PNEC = Predicted No-Effect Concentration
vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Litteratur:

- IUCLID = International Uniform Chemical Information Database
ECHA diss. = REACH registreringsdossier från ECHAs hemsida.

Lämplig utbildning för anställda:

Blandningen får endast användas av personer som är noga instruerade om arbetets utförande och som har kännedom om innehållet i detta säkerhetsdatablad.

Förändringar sedan föregående version:

2, 3 och 16

Utarbetat av: Altox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde – Danmark - Tel: +45 38 34 77 98 / PH - Kvalitetskontroll: PW